

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Datum
2022-08-02

Dnr
512-31614-2022

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2022-08-02	1	Lisa Karnfält	Skapat dokument

Restaureringsplan för N2000-området Kosterfjorden-Väderöfjorden inom projektet LIFE RestorRED **LIFE19 NAT/SE000172**

Summary

This document provide a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site SE520170. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Västra Götaland. Läs mer om projektet på webbplatsen www.liferestored.se

Uppgifter om området

Natura 2000-område: SE520170 Kosterfjorden-Väderöfjorden

Nationalpark: Kosterhavet

Län: Västra Götaland

Kommun: Strömstad och Tanum

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Lisa Karnfält

Koordinater för restaureringsområde:

Viktiga kontaktpersoner/organisationer i N2000-området: Lisa Karnfält, Anders Tysklind, Länsstyrelsen Västra Götaland

Beskrivning av objektet

Två öar i Kosterhavets nationalpark ingår i projektet. Båda har tidigare betats, men har under senare årtionden vuxit igen med främst tall och buskar. Öarna består av hällmarker med torra hedar, klåvor med fuktigare marker och gräsmarker på varierande jordmån. Öarna är välbesökta av friluftsbåtar och kajakister. På Bissen finns många kulturlämningar, främst tomtningar. Många av öarna i Kosterhavet är restaurerade, varav några i LIFE-projektet GRACE, och sköts med bete och naturvårdsbränning. Ramsökälven ligger exponerat i den yttre södra delen av Kosterkärgården. Bissen finns strax utanför Resö, i Tanums kommun. Resö förbundet med fastlandet via broar.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtyperna 6270/6210 och 4030 ges en stärkt ekologisk status genom röjning, avverkning och naturvårdsbränning. Då flera ytor är mycket starkt igenvuxna är det inte möjligt att avgöra om de kommer utvecklas till 6210 eller 6270 efter restaurering. Hällmarkerna består av en mosaik som domineras av torra hedar (4030), kal berghäll är borträknat ur arealen. Vid slutet av projektet ska framtida skötsel av området vara ordnad genom bete och naturvårdsbränning.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning.

Tillgängligheten i området ska ha ökat genom att svårframkomliga områden öppnats upp.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
6270	Silikatgräsmarker	4
6410	Fukthed	0,5
6210	Kalkgräsmarker	0,5
4030	Torra hedar	10

Åtgärder som är aktuella i N2000-området SE520170

Tabell 2 Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
C1.1	Röjning och avverkning		20	
C1.2	Restaureringsbete		19	
C1.6	Gräs och ljungbränning		25	
C2.3	Specialkonstruktion			1
D1	Fotodokumentation			
D2.1	Uppföljning av naturtyper			1
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare			
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved			
E1.1	Obligatorisk projektskylt			2
E1.2	Temaskylt			2

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-09-01 till 2026

Beskrivning: De störta ytorna som tidigare varit gräsmark på Bissen är idag helt igenvuxet med tall och en. Några grupper med träd sparas, men de flesta huggs ner och virket körs bort. En del lämnas som död ved. Där det varit tätt med tallar krävs krattning/eldning för att få bort barrförnan. Enbuskar och sly röjs på ytor som har möjlighet att bli gräsmark. Bissen har mindre ytor med kalkrik gräsmarker främst i södra och östra delen av ön. Här finns noterat bla Hartmansstarr (VU), bohusmaskros (VU) och månlåsbräken (NT).

Ramsökälven är en mycket kuperad ö med branta berg och djupa klåvor. På ön finns flera permanenta vattensamlingar. Igenväxta torrängar med skalgrus har en rikare flora (darrgräs, spåttistel, vildlin) och här finns också områden med fukthed. De fridlysta växterna nattviol och bohusmarrisp finns noterade på ön.

Blommande och bärande träd och buskar sparas. Stora delar av Bissen och Ramsökälven består av hållmarker med en mosaik av torra hedar, fukthed och gräsmark. Hållmarkerna är främst igenvuxna med enbuskar och tall. Ris kommer att eldas upp direkt på öarna. Områden med klappersten och kala berghällar ingår inte i restaureringen.

Action C1.2 Restaureringsbete

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: 2023-2027

Beskrivning: Bete med får och/eller getter på båda öarna. Öarna är obebodda och det behövs inget stängsel.

Action C1.6 Gräs och ljungränning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023 till 2026

Beskrivning: Ljunghedsytor på båda öarna ska brännas under olika år för att skapa en succession med olika ålder på ljungen. Gräs bränns för att minska förnaansamlingen och förbättra betet.

Action C2.3 Specialkonstruktion

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs:

Beskrivning: Potabel fålla för att underlätta vid lastning och transporter av betesdjur.

Action C4. Artskötsel/skapa biotop

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

Beskrivning:

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2021-2022

Beskrivning:

För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på karta nedan.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats www.liferestored.se

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: 2026-2027

Beskrivning: Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventariare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2026

Beskrivning: I samband med restaureringsåtgärder inom action C.1 kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Vid restaureringen kommer bryn att göras flikiga och blommande buskar att friställas. Gläntor skapas för att skapa varma rum inom området. För planeringen pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts

och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets www.liferestored.se och Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland.html

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2025

Beskrivning: I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. I första hand död ved av tall och triviala lövträd, stående och liggande. För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2023

Beskrivning: En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta nedan.

Action E1.2 Temaskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2024

Beskrivning: En skylt som beskriver ljungränning kommer att tillverkas och sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta nedan.

Action E1.5.1 Infomöte markägare brukare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

Beskrivning:

Kartor

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området SE520170

Overview for the site SE520170

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet är syns

Detailed map for measures in the project.

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

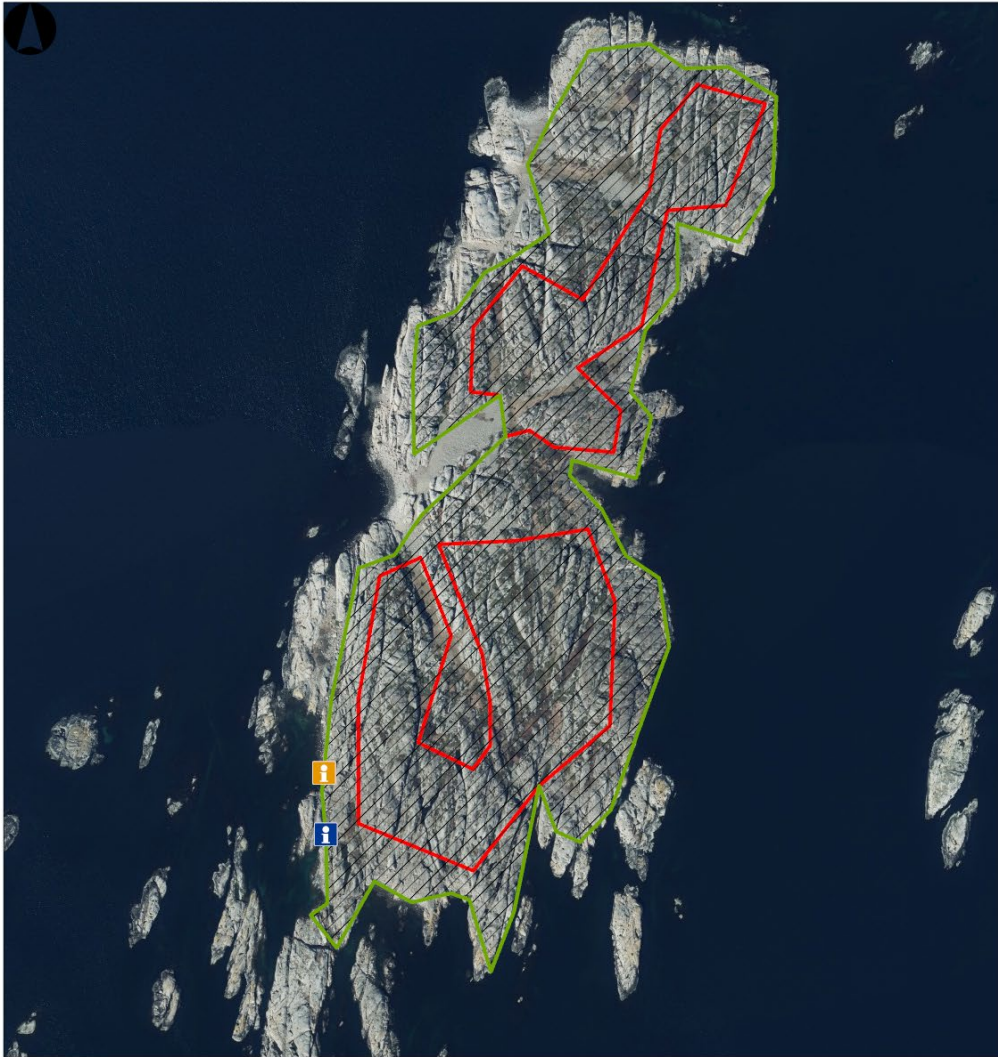

Actions Ramsökälven, Kosterhavets nationalpark

Kosterfjorden-Väderöfjorden
SE0520170

2022-07-29

Action

C1.1 - Röjning

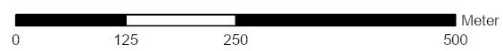
C1.6 - Gräs/ljungbränning

Action

E1.1 - Obligatorisk projektskylt

E1.2 - Temaskylt

1:6 000

© Länsstyrelsen
© Lantmäteriet

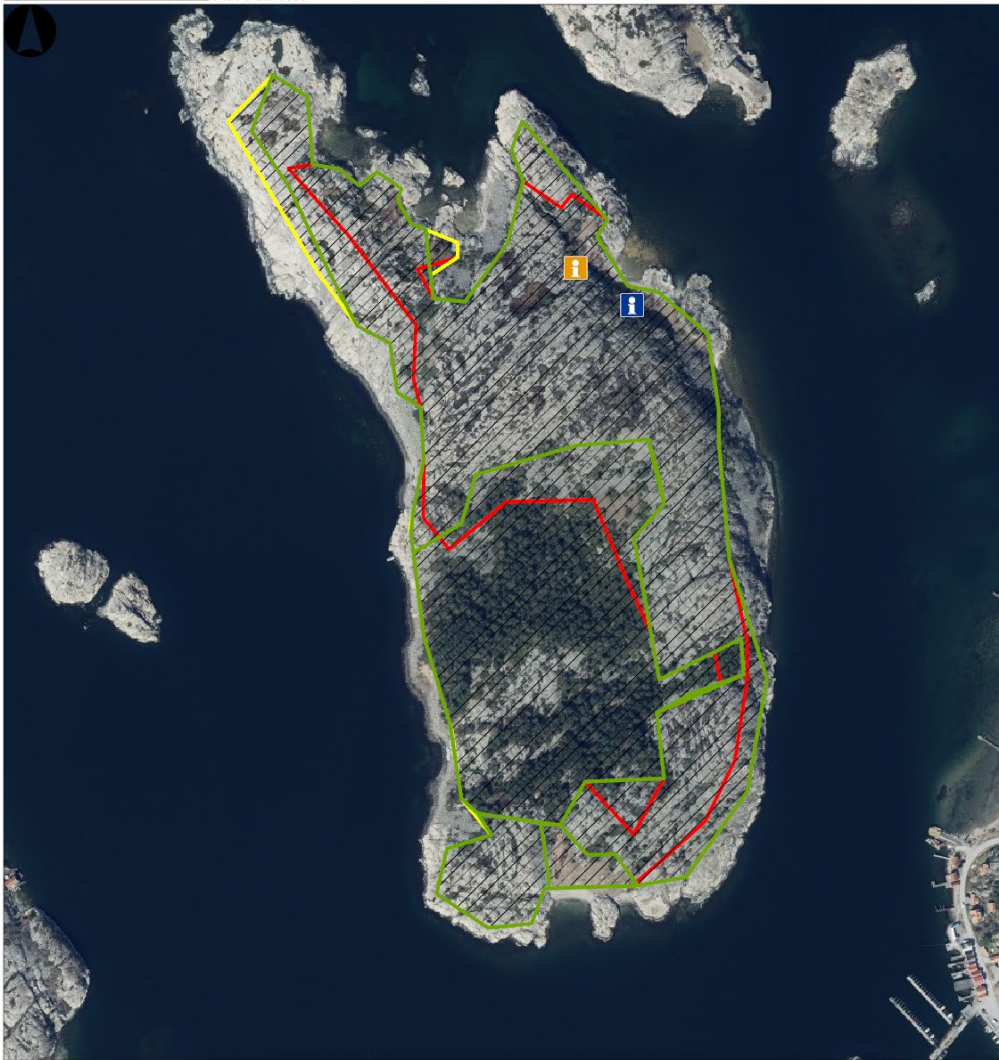

2022-07-29

Actions Bissen, Kosterhavets nationalpark

Kosterfjorden-Väderöfjorden
SE0520170

1:5 000

Action

- C1.1 - Röjning
- C1.2 - Restaureringsbete
- C1.6 - Gräs/ljungbränning

Action

- E1.1 - Obligatorisk projektskylt
- E1.2 - Temaskylt

© Länsstyrelsen
© Lantmäteriet